

[Lange.]

kom ind i et andet Erhverv. Vi mener, at man ved at hjælpe hele Erhvervet vilde faa det rette Grundlag for dette Erhverv som for alle andre Erhverv: at Dygtighed, Flid og Sparsommelighed vilde være Adkomst til at naa frem. Det burde være Adkomst til at drive et Landbrug, ligesom det er Adkomst til at drive andre Erhverv.

Nu ved jeg meget vel, man vil sige, at man gennem denne Lovgivning ogsaa kun søger at komme de særlig dygtige til Hjælp, men jeg har som Medlem af det Bevillingsudvalg, der bevilger Saneringslaan, rig Erfaring for, at det er overordentlig vanskeligt at bedømme de personlige Kvalifikationer. Det er overordentlig vanskeligt for Amsudvalgene at bedømme dem, og det er endnu vanskeligere for Bevillingsudvalget, som jo ikke faar noget som helst personligt Kendskab til de Ansøgere, der søger disse Laan. Jeg tror, det vil vise sig, at man i mange Tilfælde har taget fejl i Bedømmelsen af de personlige Kvalifikationer. Det er efter min Mening ikke menneskelig muligt at foretage en saadan Vurdering af, hvem der fortjener at hjælpes, og hvem der ikke fortjener at hjælpes, selv om man naturligvis i et meget stort Antal Tilfælde kan træffe det rette. Jeg tror derfor, det havde været rigtigt, om man havde fundet Fremgangsmaader, hvorefter hver enkelt ved sin egen Indsats havde kunnet komme til at bevise, at han havde naturlig Adkomst til at faa den Hjælp, man vilde yde.

Men selv om vi saaledes ikke kan være enige i de Principper, der ligger til Grund for denne Lovgivning, saa ønsker vi, ligesom vi medvirkede ved den oprindelige Lovs Gennemførelse, at medvirke til de Ændringer, som man her søger at gennemføre. Vi mener nemlig, at der blandt Ansøgerne vil være en Række dygtige Landmænd, som f. Eks. har forfaldne Laan eller har en Gæld, der ligger saa splittet, at en Omprioritering er i høj Grad ønskelig, men hvor det ikke er muligt at gennemføre en saadan Omprioritering eller at skaffe et nyt Laan for de forfaldne Laan. Det er nemlig saaledes, maaske ikke mindst paa Grund af Landbrugets egne Klager — berettigede Klager, undertiden muligvis ogsaa mindre berettigede Klager —, at Folk, som ønsker at anbringe Penge, f. Eks. i Ejendomme, er kommet til at se saaledes paa Landbruget, at det er et tvivlsomt Sted at anbringe sine Prioriteter, og naturligvis, saa snart det gælder Laan, der ikke hviler paa Førsteprioritet, er Konjunk-

turernes Udvikling og den enkelte Landbrugers Dygtighed jo ogsaa i høj Grad afgørende.

Jeg vil i denne Forbindelse gøre en Bemærkning til den ærede Ordfører for Venstre (Jepsen Christensen), som sagde — og sikkert med Rette —, at det var vanskeligt for de dygtige, for dem, der havde de mest veldrevne Brug, at faa Kreditorerne til at gaa ind paa at give Afslag. Dette er naturligvis rigtigt, men det er ogsaa denne Tillid til den personlige Dygtighed, der har bevirket, at de har kunnet faa Laan, som andre ikke vilde have kunnet faa. Naar derfor en Mand i Kraft af den Tillid, man har til hans Dygtighed, er i Stand til at skaffe sig et Laan, som en anden ikke vilde have kunnet faa, har han ogsaa paataget sig en forøget Pligt til at opfylde de Forpligtelser, han har paataget sig, og som man har haft Tillid til, at han vilde opfylde.

Vi kan fra vor Side slutte os til det, der jo er en af Hovedændringerne, at man nedsætter Gældsgrænsen for dem, der skal have Laan, fra 110 til 100 pCt. af det, man med et daarligt Ord kalder Panteværdien, og at man fra 1. April 1940 ogsaa vil medtage Laansøgere, hvis Gæld kun overstiger Ejendomsskyldværdien. Vi kan gaa med til dette, saa meget mere som vi ønskede denne Ændring gennemført allerede i det oprindelige Forslag. Man vilde dengang af økonomiske Grunde, af statsfinansielle Hensyn, ikke gaa længere ned end til de 110 pCt., og det er altsaa et Ønske fra vor Side, man her opfylder. Vi troede og tror, at man derigennem kommer en hel Række Folk til Hjælp, som maaske i højere Grad er værdige til at hjælpes, end adskillige har været under den tidligere Ordning. Derimod er vi betænkelige ved Bestemmelsen om, at der ikke maa optages Laan ud over 110 pCt. af Panteværdien, en Bestemmelse, som jo nu bliver mere effektiv. Vor Betænelighed skyldes ikke, at vi er uenige med den højtærede Landbrugsminister og Regeringspartierne om, at det vilde være i høj Grad ønskeligt, om Landbruget havde en mindre Gæld end den, der nu hviler paa det; men vi tror ikke, Bestemmelsen vil medføre det, man sigter efter. Vi tror, at man i mange Tilfælde vil hindre en ung, dygtig Landbruger, som ikke har nogen stor Kapital, i at faa den Chance at erhverve et Landbrug og arbejde dette Landbrug frem, fordi han ikke vil være i Stand til at faa den Kredit, som nu engang er nødvendig dertil. Og vi tror, at det paa ingen